

Statisztikai adatokon alapuló világleíró egészségföldrajzi vizsgálat

Kóródi Tibor Zsolt
Miskolci Egyetem

Az egészségi állapot mérése egy komplex és nehéz feladat. A szakértőknek a mai napig nem sikerült egy olyan általánosan elfogadott indexet megalkotni, melynek segítségével maradéktalanul, pontosan leírható a népesség egy csoportjának egészségi állapota. A nehézség az egészségre ható tényezők sokoldalúságából ered. Már az egyén esetében is nehezen kijelenthető, hogy az alany egészséges vagy nem, gyakorlatilag a két állapot között határt meghúzni szinte lehetetlen. Mindemellett létezik objektíven megítélt illetve szubjektíven megítélt egészségi állapot, melyek gyakran különböznek, mégis hatással vannak egymásra. Ahhoz tehát, hogy egy pontos, az egészséget hitelesen leíró tanulmányt készíthessünk, multidiszciplináris vizsgálatra van szükség, mely egyaránt kiterjed a természeti és a társadalmi környezet szinte minden tényezőjének vizsgálatára. Léteznek azonban olyan, főként demográfiai adatok, melyek lehetővé teszik az országok közötti összehasonlítást az egészségi állapot tekintetében, mint például a születéskor várható élettartam, a standardizált halálozási ráta, vagy újabban a várható egészségben eltöltött évek száma.

Dolgozatom célja, hogy összefüggéseket keressek az egészséget mutató (főként a születéskor várható élettartam) és az egy-egy országot más szempontból leíró statisztikai adatok között, olyan tényezőket keresve, melyek közvetve befolyásolhatják az egészségi állapotot. A vizsgálathoz a CIA The World Factbook oldaláról vettem adatokat. A kutatáshoz tizennyolc ország adatait vizsgáltam öt kontinensről. Az országok kiválasztása a születéskor várható élettartam alapján történt aszerint, hogy a vizsgálat minél inkább reprezentatív legyen. A vizsgált országok: Csád, Zambia, Uganda, Kamerun, Líbia, Etiópia, Dzsibuti, Kenya, Ghána, India, Brazília, Magyarország, Csehország, Belgium, Kanada, Svájc, Japán, Monaco. A kutatás által felvetett hipotézisek a következők:

- a születéskor várható élettartam és a GDP egészségügyre költött hányada között van összefüggés
- a születéskor várható élettartam és GDP oktatásra költött hányada korrelál
- az oktatás anyagi támogatása erősebben hat az egészségi állapot statisztikai adataira, mint az egészségügy anyagi támogatása

A hipotézisek megfogalmazásánál a WHO által megállapított, az egészségre ható tényezők részarányát vettem alapul, miszerint az egyén egészségmagatartása 43%-ban hat egészségi állapotára, szemben az egészségügy 11%-os részesedésével. Úgy vélem az egészség-tudatos gondolkodás fejlesztése inkább az oktatás feladata, mint az egészségügyé.